

Скидан Сергій Олександрович професор кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін факультету №1 КННІ ДоНДУВС, доктор педагогічних наук, професор.

УКРАЇНА-НАТО В КОНТЕКСТІ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ

Як відомо, в 2019 році в Конституції України були внесені доповнення, зокрема, у статті 141, 102 і 116 про реалізацію стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації північноатлантичного Договору.

Для України це єдиний історичний процес, спрямований на інтеграцію країни у західну цивілізацію. Події російсько-української війни підтверджують правильність даного історичного вибору України.

Основу військово-політичного блоку НАТО, який існує вже багато десятиліть, складають країни Європейського Союзу, тому варто подивитись на Європейську полікультурність, багатомовність, тощо[1, с. 72].

Рада Європи актуалізує культурно-політичну позицію створення рівних умов для оволодіння громадянами кількома іноземними мовами (за формулою: рідна мова + дві іноземні), з метою створення належних умов для здійснення комунікації.

Згідно з нормативно-правовими документами, які набули чинності в Європейському Союзі за останні 20 років питання іншомовного навчання є одним із ключових у вирішенні проблеми порозуміння і безконфліктного співіснування в умовах мультикультурності, що стало результатом мобільності громадян, які мають право вільно пересуватися в межах Європейського простору в пошуках роботи, задля навчання, бізнесу, інших мотивів.

У зв'язку з активізацією процесів приєднання України до Північно-Атлантичного альянсу перед державою, Українською Армією постають нові виклики, зокрема, і ті, які пов'язані з іншомовною освітою.

В цьому плані дуже своєчасним є Закон України “Про застосування англійської мови в Україні”[2], який було внесено до Верховної Ради України

Президентом України. Проект Закону пройшов вже друге читання у Верховній Раді. Закон має комплексний характер, його впровадження торкнеться багатьох сфер нашого суспільства, в тому числі і Української Армії.

Знання іноземних мов в умовах сьогодення є об'єктивним складником загальної і вищої освіти, а їх рівень має відповідати новим умовам. Тому одним із напрямів досліджень, які є актуальними у вітчизняній та зарубіжній педагогіці є іншомовна освіта дорослих, зокрема військових[3, с. 33].

Зауважимо, що віковий чинник відіграє вагомий роль в організації освітнього процесу, виборі методів і засобів навчання. В цьому контексті необхідно визначити елементи позитивного досвіду країн-членів НАТО у сфері іншомовного навчання військових, які релевантні для впровадження в освітню систему України.

Система іншомовної освіти військових потребує на концептуальному і організаційному рівнях розв'язання таких першочергових завдань: необхідно орієнтувати учнів на досягнення певного рівня іншомовної підготовки за "Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти", передбачити в освітніх програмах різні траєкторії вивчення іноземних мов з акцентом на потреби військового учня, забезпечити суттєву методичну підтримку.

Найпоширенішими формами навчання сьогодні є дистанційне і електронне. Досвід західних країн в справі актуалізації та модернізації традиційних форм іншомовного навчання військових є прогресивним і може бути використаним у вітчизняних освітніх реаліях.

Посилення і вдосконалення іншомовної освіти військових потребує розробки нових навчальних підходів і стратегій, а також якісних освітніх програм та методик викладання іноземних мов військовому. При цьому варто орієнтуватися на конкретні цілі, яких прагне досягти кожна цільова група.

Свідоме навчання є характерною ознакою іншомовної освіти дорослих, зокрема військових: в процесі навчання вони чітко усвідомлюють мету навчання, можуть самостійно опрацьовувати навчальні матеріали, набувають нових знань і навичок спілкування і застосовують їх на практиці.

Актуальність і недостатня розробленість стратегій і методик іншомовної освіти військових у вітчизняній педагогічній науці та практиці зумовлюють необхідність наступних кроків з метою подальшого розвитку і вдосконалення цієї галузі педагогічної науки та практики: розробка і впровадження нових навчальних стратегій у навчанні іноземних мов військових, запровадження елементів позитивного досвіду країн-членів НАТО у сфері навчання іноземних мов військових, організоване навчання іноземних мов із залученням фахівців-носіїв мов, застосування іноземних мов як засобу навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаманюк В. А. Реалізація концептуальних засад багатомовності у проектах Eurocom / В. А. Гаманюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – Вип. 6. – С. 71–75.
2. Про застосування англійської мови в Україні: Проект Закону України від 28 чер. 2023 р. №9432. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201> (дата звернення 03.12.2023).
3. Хорошилова Н. В. Нормативно-правова база іншомовної освіти дорослих в Україні / Н. В. Хорошилова // Science and Education New Dimension: Pedagogy and Psychology. Будапешт. – 2019. – Вип. VII (77). – С. 31–34.